

Ekonomikas ministrija

1.2.1.4.pasākums

«Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā»

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

30.01.2018.

Ekonomikas ministrija

Saturs

1.2.1.4.pasākums «Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā»

- Pirms projekta iesniegšanas:
 - Pētniecības un attīstības darbi
 - Prasības eksperimentālajai tehnoloģijai (tehniskā specifikācija)
 - Apgrozījums, pašu kapitāls
 - Bankas garantija
- Projekta īstenošana:
 - Eksperimentālās tehnoloģijas uzstādīšana, testēšana (līdz 2 mēnešiem)
 - Jauna produktu radīšana un ieviešana ražošanā
 - Intelektuālā īpašuma tiesību reģistrēšana uz tiem eksperimentālās tehnoloģijas unikālajiem elementiem, kas tiek izgatavoti konkrētā projekta vajadzībām
- Pēc projekta īstenošanas beigām (pēcuzraudzības periods):
 - Turpinās eksperimentālās tehnoloģijas testēšana
 - Pēcuzraudzības periodā (3-5 gadi) jāsaglabā darba vietas, jāveic P&A darbi, saimnieciskā darbība

Ekonomikas ministrija

Pamatnosacījumi

Regulējošie MK 10.05.2016. noteikumi Nr.293:

Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt privātā sektora investīcijas P&A" 1.2.1.4. pasākuma "Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā" īstenošanas noteikumi

Mērķis:

Veicināt komersantu produktivitātes un konkurētspējas paaugstināšanu, izstrādājot un ieviešot ražošanā jaunus produktus un tehnoloģijas, kā arī palielinot privātā sektora ieguldījumus pētniecībā, attīstībā un inovācijās atbilstoši Viedās specializācijas stratēģijai

Atlases veids:

Atklāta projektu iesniegumu atlase

Projektu iesniegšana: **2017.gada 21.novembris – 2018.gada 21.februāris**

Projekta iesniedzējs: LR UR reģistrēts komersants vai atbilstīga lauksaimniecības vai mežsaimniecības kooperatīvā sabiedrība

Ekonomikas ministrija

Finansējums

Pieejamais ERAF finansējums: 34,2 milj. EUR

Līdzfinansējuma likme:

sīkajiem (mikro) vai mazajiem komersantiem – 55 %

vidējiem komersantiem – 45 %

lielajiem komersantiem – 35 %

MIN attiecināmās izmaksas: 500 000 EUR

MAX ERAF finansējums 1 projekta iesniegumam: 4 milj. EUR

Ekonomikas ministrija

Atbalstāmās darbības

Atbalsts paredzēts eksperimentālu pilna mēroga ražošanas iekārtu prototipu izgatavošanai un testēšanai reālā ražošanas vidē RIS3 jomās līdz tehnoloģiju gatavības līmenim Nr.8 (TRL -8)

- **Vismaz 20% ir unikālas komponentes**
- Ne vairāk kā 80% ir tirgū pieejamu detaļu iegāde
- Projekta iesniedzējs reģistrē uz sava vārda intelektuālā īpašuma tiesības vismaz uz tiem eksperimentālās tehnoloģijas unikālajiem elementiem, kas tiek izgatavoti konkrētā projekta vajadzībām

EK prasība:

ES fondu grantu atbalsts nav paredzēts aprobētu «sērijveidā ražotu» ražošanas iekārtu iegādei!!!

Ekonomikas ministrija

Attiecināmās izmaksas

38.1. ieguldījumi materiālos aktīvos – iekārtu, aprīkojuma un materiālu izmaksas, kas nepieciešamas eksperimentālo tehnoloģiju izgatavošanai, uzstādīšanai un testēšanai reālā ražošanas vidē, veicot saimniecisko darbību, līdz tehnoloģiju gatavības līmenim Nr. 8 (atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 16290:2013) ieskaitot, bet nepārsniedzot šo līmeni;

38.2. ieguldījumi nemateriālos aktīvos:

38.2.1. programmatūras izmaksas, ja ir iesniegts iekārtas ražotāja apliecinājums, ka programmatūra tieši nodrošina projekta ietvaros paredzētās eksperimentālās tehnoloģijas darbību;

38.2.2. licenču un patentu iegāde, kas saistīta ar jaunas ražotnes vai uzņēmējdarbības vietas izveidi vai esošas saimnieciskās darbības paplašināšanu, produkcijas dažādošanu ar jauniem produktiem vai ražošanas procesa būtisku maiņu.

Ekonomikas ministrija

Neattiecināmās izmaksas

41. Projekta neattiecināmās izmaksas ir:

41.1. izmaksas, kas nav saistītas ar projekta mērķi un nav noteiktas kā attiecināmas;

...

41.3. lietotu iekārtu iegādes izmaksas;

...

41.8. izmaksas, kuras radušās pirms projekta iesnieguma iesniegšanas sadarbības iestādē;

...

41.15. pētniecības un attīstības darbību izmaksas, kuras veiktas, lai definētu prasības eksperimentālajai tehnoloģijai;

...

41.21. zemes iegādes izmaksas;

...

41.23. atlīdzības izmaksas;

Ekonomikas ministrija

Tehnoloģiju gatavības līmeņi

Tehnoloģiju gatavības līmeņi (technology readiness level (TRL)):

- TRL 1 – Izzināti dabas likumi: zinātniskā pētījuma rezultāti ļauj uzsākt lietišķās pētniecības un tehnoloģijas attīstības darbus.
- TRL 2 – Formulēta tehnoloģijas praktiskā lietojuma koncepcija.
- TRL 3 – Koncepcijas eksperimentālā pārbaude: uzsākta izpēte un izstrāde (analītiskie / laboratorijas pētījumi), lai apstiprinātu prognozes par tehnoloģijas komponentēm.
- TRL 4 – Tehnoloģijas validācija laboratorijas vidē: veikta galveno tehnoloģisko komponentu integrācija, lai pārbaudīto to kopdarbību laboratorijas vidē.
- TRL 5 – Tehnoloģijas validācija mākslīgi radītā vidē: tehnoloģiskie komponenti ir integrēti ar samērā reāliem atbalsta elementiem, lai tehnoloģiju var pārbaudīt mākslīgi radītā vidē.
- TRL 6 – Tehnoloģijas demonstrācijā mākslīgi radītā vidē: sistēmas modelis vai prototips ir pārbaudīts mākslīgi radītā vidē.
- TRL 7 – Sistēmas prototipa demonstrācija darbības vidē: sistēmas prototips, kas atbilst vai tikai minimāli atšķiras no plānotās sistēmas, ir pārbaudīts reālās darbības vidē.
- TRL 8 – Sistēma ir pabeigta un pārbaudīta: ir pierādīts, ka tehnoloģija darbojas tās galīgajā formā un plānotajos apstākļos (pēdējais tehnoloģijas attīstības līmenis).
- TRL 9 – Sekmīga sistēmas ekspluatācija.

Avots: Rīgas Tehniskā universitāte, <https://www.rtu.lv/lv/valorizacija/petniekiem/tehnologiju-gatavibas-limeni>

Ekonomikas ministrija

Atbilstība TRL8

Lai pamatotu, ka eksperimentālā tehnoloģija atbildīs TRL8, projekta iesniegumā ir jānorāda, kādi testi tiks veikti (pārbaude reālā ražošanas vidē):

1. Ražošanas praksē tiks pārbaudītas hipotēzes, uz kurām balstītas eksperimentālās tehnoloģijas komponentu vai iekārtu tehniskās specifikācijas;
2. Tiks sagatavots speciālais aprīkojums un ražošanas struktūras, kas nepieciešamas, lai ekspluatētu eksperimentālās tehnoloģijas komponentes vai iekārtas;
3. Tiks sagatavotas eksperimentālās tehnoloģijas komponentu vai iekārtu lietošanas instrukcijas un rokasgrāmatas.*
4. Tiks testēta eksperimentālās tehnoloģijas komponentu vai iekārtu stabila darbība ilgstošas, intensīvas ekspluatācijas apstākļos;
5. Tiks testēts kā eksperimentālās tehnoloģijas komponentes vai iekārtas darbojas, ja ražošanas jaudas ir atšķirīgas;
6. Praksē tiks pārbaudīts, cik bieži būs jāveic eksperimentālās tehnoloģijas komponentu vai iekārtu apkope un remonts.*

* Obligāti katrā projektā

Ekonomikas ministrija

Tehnoloģiju gatavības līmeņi (2)

Fundamentālie pētījumi parasti atbilst tehnoloģiju gatavības 1. līmenim.

Rūpnieciskie pētījumi parasti atbilst tehnoloģiju gatavības 2.-4. līmenim.

Eksperimentālā izstrāde parasti atbilst tehnoloģiju gatavības 5.-8. līmenim («versija 1.0»).

Savukārt esošu sistēmu (t.sk. ražošanas iekārtu un aprīkojuma) iegāde un ekspluatācija atbilst tehnoloģiju gatavības 9.līmenim. Tai skaitā turpinot attīstīt aprobētu tehnoloģiju (versija «2.0»).

Piemērs – Sidrabe un GroGlass

Ekonomikas ministrija

Sidrabe – nepilna mēroga iekārtas prototips

Ekonomikas ministrija

GroGlass – pilna mēroga eksperimentāla ražotne

Ekonomikas ministrija

Prasības projekta iesniedzējam (1)

Pirms projekta īstenošanas:

1. Pēdējā gada laikā veiktie P&A darbi, lai definētu prasības eksperimentālajai tehnoloģijai

• ~~P&A darbus pamato ar zvērināta revidenta apliecinājumu~~

- P&A darbību izmaksas, kuras veiktas, lai definētu prasības eksperimentālajai tehnoloģijai, ir neattiecināmas

2. **Pārlicinās, vai tirgū nav pieejamas tehnoloģijas**, kas atbilst projekta iesniedzēja definētajām prasībām

- Pārbauda publiski pieejamos resursos, vai eksperimentālā tehnoloģija, ar kuru ražos jaunu produktu, tiek izmantota/ir ieviesta tirgū/patentēta vai tai ir iegūts cits intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības līmenis (TRL-9)
- Vai tirgū nav pieejams projektā paredzētais jaunais produkts

3. Pārlicinās, vai **vismaz 20% no projektā paredzētajām eksperimentālās tehnoloģijas** izmaksām atbilst P&A izmaksām eksperimentālajās ražotnēs (*Frascati manual – pilot plant*)

- *2.51 The construction and operation of a pilot plant is a part of R&D as long as the principal purposes are to obtain experience and to compile engineering and other data;*
- *2.52 as soon as this experimental phase is over, a pilot plant switches to operating as a normal commercial production unit, the activity can no longer be considered R&D*

Ekonomikas ministrija

Prasības projekta iesniedzējam (2)

Projekta iesniedzēja vai projekta iesniedzēja saistīto personu grupas pašu kapitāls ir vismaz 25 % no projekta kopējām izmaksām

Projekta iesniedzējs kopā ar projekta iesniegumu CFLA iesniedz ES reģistrētas kredītiestādes izsniegtu pirmā pieprasījuma līguma izpildes **garantijas vēstuli par summu, ne mazāku kā 4% no pieprasītā publiskā finansējuma (ERAF)**

Projekta iesniegumā ir apliecināts, ka projekta īstenošanas laikā vai projekta uzraudzības periodā projekta iesniedzējs **radīs vismaz vienu jaunu produktu un to ieviesīs ražošanā**

Ekonomikas ministrija

Par jaunu produktu vai tehnoloģiju neuzskata

Par jaunu produktu vai tehnoloģiju neuzskata:

1. produkta vai tehnoloģijas izstrādi pēc konkrēta klienta pasūtījuma, izņemot gadījumus, ja produkts vai tehnoloģija būtiski atšķiras no iepriekš izgatavotajiem produktiem;
2. organizatorisko procesu uzlabošanu komersanta darbībā;
3. aktīva aizvietošanu (izmantotajiem moduļiem identisku moduļu iegāde, paplašinājumi, kas nerada specifikācijas uzlabojumus, iekārtu un programmatūras atjauninājumi);
4. ikdienas, sezonas vai cikliskas izmaiņas un uzlabojumus;
5. estētiskas izmaiņas, garšas un smaržas izmaiņas un citus uzlabojumus mārketinga nolūkā, kas nemaina funkcijas, lietojumu vai tehniskās īpašības;
6. citas darbības, kas neatbilst jauna produkta vai jaunas tehnoloģijas definīcijai (*Oslo manual*).

Ekonomikas ministrija

Prasības projekta iesniedzējam (3)

Lai noslēgtu līgumu ar CFLA, projekta iesniedzējs iesniedz CFLA vienu vai vairākus šādus finansējuma pieejamību apliecinošus dokumentus:

- **Līgums**, kas noslēgts ar ES reģistrētu **kredītiestādi**, par projekta īstenošanai nepieciešamā aizdevuma piešķiršanu vismaz 50 % apmērā no projekta kopējām izmaksām
- **Līgums**, kas noslēgts ar **saistīto personu** par projekta īstenošanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu, ja saistītās personas pēdējā noslēgtajā gada pārskatā norādītais pašu kapitāls veido vismaz 100 % no projekta kopējām izmaksām
- Projekta iesniedzēja **valdes lēmums** par projekta īstenošanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu no **pašu līdzekļiem**, ja projekta iesniedzēja pēdējā noslēgtajā gada pārskatā norādītais pašu kapitāls veido vismaz 100 % no projekta kopējām izmaksām

Ekonomikas ministrija

Minimālās kritēriju prasības (1)

- Projekta iesniedzēja darbaņēmēju mēneša vidējie darba ienākumi ir **vismaz 50%** no darbaņēmēju **vidējiem darba ienākumiem valstī** (*Kvalitātes kritērijs Nr.1*)
- Projekts tiek īstenots augsto vai vidēji augsto tehnoloģiju nozarē vai RIS3 norādītajā informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozarē vai citā apstrādes rūpniecības nozarē, **izņemot** MK noteikumos Nr.293 noteiktās **neatbalstāmās nozares**, vai veselības aprūpes nozarē (*Kvalitātes kritērijs Nr.2*)
- Projekta iesniegumā ir apliecināts, ka pēc projekta īstenošanas gada pētniecības un attīstības **(P&A) darbi pieaugs vismaz par 0,36 %** no komersanta gada apgrozījuma kurš tieši saistīts ar projekta īstenošanu (radies no projekta rezultātā izveidotajām iekārtām) vidēji visu projekta uzraudzības periodu (*Kvalitātes kritērijs Nr.3.1.*)
- Projekta iesniedzējs ir apliecinājis, ka tas vai tā saistītais komersants **kādā no pēdējiem trim gadiem** pirms projekta iesniegšanas gada **ir veicis P&A darbus** mazāk kā 0,13% apmērā no komersanta attiecīgā gada apgrozījuma un šo informāciju apstiprina zvērināts revidents (gada pārskats) (*Kvalitātes kritērijs Nr.3.2.*)

Ekonomikas ministrija

Atbilstība RIS3

Ražošanas iekārtas prototipa izgatavošana atbilst RIS3 viedās specializācijas jomai «3. Viedie materiāli, tehnoloģijas un **inženiersistēmas**»

Produkti, kuri tiks saražoti ar iekārtas prototipu, atbildīs kādai no RIS3 viedās specializācijas jomām:

1. Zināšanu ietilpīga bioekonomika;
2. Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas biofarmācija, biotehnoloģijas;
3. Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas;
4. Viedā enerģētika;
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Ekonomikas ministrija

Minimālās kritēriju prasības (2)

- Projekta iesniegumā ir apliecināts, ka komersantā **tiks radīta viena jauna pilna laika P&A darba vieta** un tā tiks uzturēta visu projekta pēcuzraudzības periodu (*Kvalitātes kritērijs Nr.3.3*)
- Projektam ir **vidēja gatavības pakāpe** (*Kvalitātes kritērijs Nr.4*)
 - Ja projekta iesniedzējs **piesaista ārpakalpojumu sniedzējus** projekta īstenošanai (ārpakalpojumu sniedzējam var nodot eksperimentālu ražošanas iekārtu prototipu izgatavošanu, bet projekta iesniedzējam pašam jādefinē prasības jaunajai iekārtai) jāizpilda visi zemāk minētie nosacījumi:
 - ir norādīti potenciālie iekārtu piegādātāji, taču nav uzsākta iepirkuma procedūra
 - ir norādīti potenciālie projekta finansēšanas avoti
 - Ja projekta iesniedzējs **pats īsteno projektu** jāizpilda visi zemāk minētie nosacījumi:
 - ir norādīts laiks, kādā tiks sagatavots eksperimentālās iekārtas tehniskais projekts (rasējumi)
 - projekta iesniedzējs ir norādījis intelektuālo īpašumu, kas nepieciešams projekta īstenošanai, bet vēl nav ieguvis tiesības uz to
- Projekta iesniedzēja vai projekta iesniedzēja saistīto personu grupas **vidējais apgrozījums pēdējo 3 gadu laikā** ir vismaz tik pat liels kā projekta attiecināmās izmaksas (*Kvalitātes kritērijs Nr.5*)

Ekonomikas ministrija

Projekta īstenošana

Atbalstāmās darbības var uzsākt pēc projekta iesnieguma iesniegšanas CFLA

*Projektu īsteno **ne ilgāk kā četrus gadus** no dienas, kad projekta iesniedzējs noslēdzis līgumu ar CFLA, bet ne ilgāk kā līdz 2022.gada 30.decembrim.*

1. Izgatavo vai komplektē eksperimentālo tehnoloģiju vai pasūta to ārpalpojumu sniedzējiem vai piegādātājiem
2. Uzstāda un testē eksperimentālo tehnoloģiju reālā ražošanas vidē, veicot saimniecisko darbību **līdz TRL8 ieskaitot, bet nepārsniedzot:**
 - Nodrošina, ka vismaz 20% no eksperimentālās tehnoloģijas izmaksām atbilst P&A izmaksām eksperimentālajās ražotnēs (*Frascati manual – pilot plant*):
 - Izmaksas, kas neatbilst P&A izmaksām eksperimentālajās ražotnēs (*Frascati manual – pilot plant*), nav attiecināmas
3. Līdz projekta īstenošanas beigām nodrošina apliecināšos dokumentus par patenta pieteikumu vai veikto pozitīvo patentmeklējumu par tiem eksperimentālās tehnoloģijas unikālajiem elementiem, kas tiek izgatavoti konkrētā projekta vajadzībām

Ekonomikas ministrija

Pēc projekta īstenošanas beigām (pēcuzraudzības periods)

1. Turpina saimniecisko darbību testa režīmā līdz brīdim, kad tiks gūta pilnīga pārlicība, ka eksperimentālā tehnoloģija atbilst plānotajiem kvalitātes, ražīguma un citiem parametriem, uz kuriem ir balstīts biznesa plāns

- Zaudējumus, kas radušies projekta īstenošanas rezultātā (t.sk. testēšanas), komersants sedz no saviem līdzekļiem
- Biznesa plānā jāparedz rezerves, lai turpinātu pielāgot eksperimentālo tehnoloģiju, ja sākotnējie testi neveiksmīgi

2. Eksperimentālo tehnoloģiju var izmantot komerciāliem mērķiem

3. Patents tiek reģistrēts uz projekta iesniedzēja vārda par tiem eksperimentālās tehnoloģijas unikālajiem elementiem, kas tiek izgatavoti konkrētā projekta vajadzībām

4. Nodrošina līgumā par projekta īstenošanu noteikto saistību izpildi (darba vietas, P&A darbi, saimnieciskā darbība):

- 3 gadi – MVU
- 5 gadi – Lielie komersanti

Ekonomikas ministrija

Finansējums netiks piešķirts, ja:

- Izsludināts iepirkums, kur eksperimentālajai tehnoloģijai tehniskajā specifikācijā ir norādītas standarta prasības
- Eksperimentālās tehnoloģijas analogi ir pieejami tirgū
- Projekta iesniedzējs PATS nav definējis prasības 20% no eksperimentālās tehnoloģijas izmaksām
- 20% no eksperimentālās tehnoloģijas izmaksām neatbilst P&A izmaksām eksperimentālajās ražotnēs (*Frascati manual – pilot plant*)
- Eksperimentālā tehnoloģija atbilst TRL9 projekta īstenošanas beigās
- Projektā paredzētajam «jaunajam» produktam analogi ir pieejami tirgū
- Eksperimentālā ražotne tiek izmantota komerciāliem mērķiem pirms projekta īstenošanas beigām

Ekonomikas ministrija

Veiksmīgu projektu sagatavošanu!

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Ekonomikas ministrija

Adrese: Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

Tālrunis: +371 6 7013 100

Fakss: +371 6 7280 882

E-pasts: pasts@em.gov.lv

Mājaslapa: www.em.gov.lv

Twitter: @EM_gov_lv, @siltinam

Youtube: <http://www.youtube.com/ekonomikasministrija>

Facebook: <http://www.facebook.com/atbalstsuznemejiem>